

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 362

van **MANUELA VAN WERDE**

datum: 1 juli 2015

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Toepassing tweede Protocol van Den Haag - Bescherming cultureel erfgoed Irak en Syrië

Bescherming van cultureel erfgoed is een gecompliceerd onderwerp met juridische, politieke, militaire en oudheidkundige aspecten. Jammer genoeg is de materie ook erg actueel, met de door Islamitische Staat aangerichte schade in Irak en Syrië. De verontwaardiging over wat daar gebeurt, is universeel. We verliezen daar op dramatische wijze delen van ons collectieve geheugen.

België ondertekende in 1954 het Verdrag van Den Haag betreffende de bescherming van culturele goederen. Dat protocol verplicht de ondertekenende 115 landen om culturele eigendommen te beschermen in geval van gewapend conflict.

Met een aanvullend protocol, opgemaakt in 1999, wordt ernaar gestreefd om de tekortkomingen, waarvan het verdrag van 1954 in de loop der jaren blijkt gegeven had, te verhelpen. De toenmalige Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur diende in 2010 in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in, waarvan artikel 2 als volgt luidt:

"Art. 2. Het tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, opgemaakt in Den Haag op 26 maart 1999, zal volkomen gevolg hebben."

Het tweede protocol heeft betrekking op zowel roerende als onroerende goederen. Het creëert een nieuwe categorie van extra beschermde culturele goederen en sites. Die vallen onder een regime van "versterkte bescherming" (artikelen 10 en 11). Het betreft culturele goederen die "van grote betekenis zijn voor de mensheid". Het tweede protocol omschrijft de notie van "dwingende militaire noodzaak" (artikel 6) en voert regels in aangaande de strafbaarheidstelling en strafrechtelijke vervolging van inbreuken op het protocol en het verdrag (artikel 15). Zo wordt voorzien in een individuele verantwoordelijkheid bij inbreuken. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de "gewone" culturele goederen in de zin van het verdrag en de culturele goederen die een "bijzondere bescherming" genieten. Het tweede protocol is van toepassing in geval van oorlog, met of zonder overschrijding van de internationale grenzen. België stelt alle in artikel 15 opgesomde feiten strafbaar. Er is ook Vlaamse instemming voor federale bekrachtiging van dit tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag en de inwerkingtreding voor de Belgische federatie.

Het is duidelijk dat de door Islamitische Staat aangerichte verwoestingen aan deze criteria beantwoorden.

Overweegt de minister, gezien de actuele ontwikkelingen in Irak en Syrië, stappen om de vernietiging van het daar aanwezige culturele erfgoed aan te klagen bij het Internationaal Strafhof in Den Haag?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 362 van 1 juli 2015

van **MANUELA VAN WERDE**

De vernietiging van het erfgoed in Syrië en Irak door Islamitische Staat (IS) is zeer betreurenswaardig en deze feiten belangen de hele internationale gemeenschap aan. De Vlaamse overheid hecht veel belang aan de optimale bescherming van het roerend en onroerend erfgoed, en dit zowel op het Vlaams grondgebied als daarbuiten. Daarom participeert Vlaanderen actief aan allerlei internationale fora om het erfgoed te beschermen en te vrijwaren van vernietiging, zodat dit erfgoed kan worden overgeleverd aan de toekomstige generaties. In conflictsituaties, zoals deze in Syrië en in Irak, is dit echter geen sinecure.

Vlaanderen stemde in 2010 in met het Tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag. Dit Tweede Protocol, dat meer daadkracht geeft aan het Verdrag van Den Haag inzake de bescherming van cultuurgoederen in geval van gewapend conflict, werd op 13 oktober 2010 door ons land geratificeerd. Sindsdien buigt een werkgroep Cultuurgoederen, binnen de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht van ons land, zich over de implementatie en de opvolging van het verdrag en de bijhorende protocollen. Binnen deze ambtelijke werkgroep zijn alle gemeenschappen en gewesten, de federale overheid en verschillende betrokken organisaties vertegenwoordigd. Ons land maakt sinds 2012 deel uit van het Comité voor de bescherming van de cultuurgoederen in geval van gewapend conflict binnen Unesco en neemt dus al enkele jaren een actieve rol op om het Verdrag van Den Haag verder uit te voeren.

Vele oorlogsmisdrijven die aan IS worden toegeschreven, waaronder ook de vernietiging van het cultureel erfgoed in Syrië en Irak, werden al gemeld aan het Internationale Strafhof in Den Haag. Het Hof kan enkel onder bepaalde voorwaarden in actie treden. Deze zijn op dit ogenblik niet vervuld. In een verklaring van 8 april 2015 geeft de aanklager van het Hof, Fatou Bensouda, aan dat onder de huidige omstandigheden het Hof geen bevoegdheid heeft om een officieel onderzoek in te stellen. De landen Irak en Syrië ratificeerden immers het Statuut van Rome niet en zijn dus niet aangesloten bij het Internationaal Strafhof.

De Vlaamse overheid blijft actief volgen wat er gebeurt op het internationale toneel en onderneemt actie waar mogelijk, steeds in samenspraak met andere bevoegde overheden en instanties.